

jans per abonar les terres i els pinsos adequats a cada mena d'animals sense massa esplendidesa perquè no disposa en quantitat dels moderns abonaments ni dels elements per a l'actual nutrició de l'aviram i bestioles de corral. La Comuna ven els seus productes a la ciutat a preus molt baixos —evidentment imposats— i li queda una quantitat per a sous que també són baixos.

Encara que això no serveix de comparació perquè el medi que els envolta és totalment diferent del nostre, en la Comuna de Shangai un comunista ve a treure's unes tres mil cinc-cents pessetes mensuals. Hem de tenir en compte, però, que aquesta gent no ha de comprar menjar ni pagar pis ni llum, ni aigua. Sols vestir-se a preus també molt baixos. La suma dels productes de diferents comunes (totes pels volts de la ciutat) serveix per a nodrir el ventre fabulós de la més gran ciutat xinesa, que té 10.500.000 habitants.

L'aspecte de les coses no és massa modern ni massa ben cuidat. Hom té la impressió que es lluita per engrandir i augmentar el rendiment de la Comuna sense la capacitat per a fer-ho, com ho fan els països avançats (Canadà, Japó, Sudàfrica, etc.).

Se'm va acudir mormolar:

—Això és com un Kibutz israelí però més pobre...

Baltasar Porcel que estava al meu costat m'increpà instantàniament.

—Com se't pot acudir comparar la granja d'un país capitalista amb la Comuna d'un país socialista?

Tinc de confessar que encara no he entès el perquè la comparació no és vàlida.

—Amic; per a mi el que compta és la qualitat, bondat i quantitat dels productes alimenticis que s'obtenen. Jo voldria que m'expliquéssiu la diferència fonamental entre una col comunista i una col capitalista.

És evident que la Comuna que visitem no és modèlica. La que Mao posa sempre com a exemple es la de Tachai, de la que Verdugo i Miquel de la Quadra Salcedo en donaren una extensa ressenya a «La Actualidad Española» i a la Televisió.

En ella es lluita contra una secada que afecta exclusivament a les províncies del nord, produint malgrat aquella una gran quantitat d'aliments.

És curiós que el nord de Xina pateixi de gran sequedat, a l'ensem que Shangai i Canton no saben com treure's l'aigua.

Després de visitar la Comuna com objectiu demanem per veure els pisos o domicilis dels comunistes o comuners.

Personalment ens va tocar la visita d'un pis on hi viu un matrimoni que porta poc temps de maridament i encara no han tingut el primer fill.

Sanitari, cuina i safareig comuns per a 4 pisos. El lloc veraderament privat està constituït per una sola habitació (menjador-dormitori) de 20 metres quadrats.

Realment no és gaire, però menys és res. Vam entrar en aquesta habitació 4 persones del grup i no va haver-hi prous cadires. El matrimoni somrient —ella encantadorament arrebolada de felicitat per rebre la visita de tant distingits estrangers— va tenir de seure al llit.

La cosa no va durar massa, perquè amb traductor i tot no sabem que dir.

Els no preguntaven perquè ningú els hi havia dit el que podien preguntar i nosaltres tampoc perquè, sense voler, qualsevol pregunta podia resultar ofensiva en aquelles circumstàncies. Matrimoni nou, pis esquitit, preparació desco-neguda...

La visita de Shangai sota contínues presions de la nostra inquietud va resultar acceleradíssima i tots el grup de comú acord seguia pressionant perquè es realitzessin més visites en menys temps.

Després d'haver-ho aconseguit els més enterats —Pons de Vall i Lentini— van plantejar als nostres acompanyants que tota vegada que havíem pogut rescatar un dia sencer, aquest dia podia destinar-se a visitar Su-Zoh, encantadora població propera a Shangai —hora i mitja de tren— famosa de fa temps —molt de temps— per la seva pagoda, jardins, canals, etc.

La bomba va explotar. Se'ns va dir a través del nostre «leader» i amic Samper que mai havien vist un grup com el dels espanyols. Que els alemanys, anglesos, francesos i de tot arreu, seguien disciplinats i muts un darrere l'altre —bons minyons, ells— sense accelerar, protestar ni alterar cap visita planificada.

Que amb nosaltres no hi havia res a fer perquè érem 25

amb 50 opinions diferents. Que estaven desfets d'intentar assimilar el nostre neguit i que no havien entès quina filiació teníem, perquè de comunistes ni pum. Que ja els hi havien dit dues senyores del grup, que viatjaven soles, que elles tenien tants i quants obrers sota la seva fèrula i que elles eren capitalistes —«I amb molta honra»— (?) i que l'assegurança social a Espanya era més completa que a Xina, cosa que malgrat sigui veritat tampoc s'havia d'haver dit. Que es lamentaven que el grup no estés constituït per germans proletaris i sí per burgesos. I que si bé en el grup hi havia alguns amics de Xina, altres, concretament, no.

Va ser un moment poc divertit, gairebé tràgic, perquè en part tenien raó.

No va haver-hi més remei. Va tenir d'esclatar la segona bomba, que va quedar al càrrec de 4 companys i de mi mateix.

Què és un proletari? Segons l'antiga Roma, creadora del mot, proletari és l'home que, per no tenir res més, sols serveix per tenir prole, és a dir fills, per a augmentar el nombre de ciutadans. El marxisme ha capgirat un xic les coses i per ell el proletari és la persona que per no tenir cap cosa de propietat sols viu venent la seva força física. La massa d'aquests homes —proletariat— s'ha d'oposar a la burgesia —capitalisme— a la que acabarà venent i aleshores el proletari dominarà el món.

Aleshores venim i diem. Proletari és l'home que treballa més, oi? Jo, per exemple, faig 9 hores diàries i abans dels 50 anys en feia 13. Treballeu tant a Xina? Què sóc jo? Un superproletari? Perplexitat. La meua situació no els hi és còmoda per a poder raonar.

—Si Xina ha de seguir endavant i tenir amics i gent que pugui parlar d'ella no us podeu creure —en general— que un home que guanya un sou baix pugui fer un viatge trascontinental, sinó està catapultat pel propi Estat.

Per exemple, jo sóc vell i no estic subvencionat per ningú i tinc de fer un esforç per a pagar-me el viatge. És que m'interessa Xina o no? Tinc possibilitats de parlar d'ella; de no aixecar les espatlles amb gest d'indiferència i afirmar simple i despectivament: Oh! ...és un país tan atrassat...!

—Verá doctor, su caso es diferente. Usted trabaja para combatir la enfermedad y por ello está al servicio del pueblo. Su caso es muy respetable, pero algunos otros...

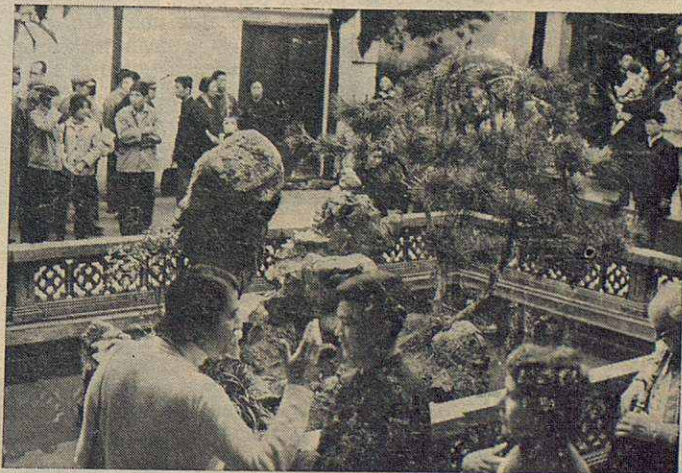
—«Naranjas»! Si en el grup hi ha capitalistes —la gent entre un grup turístic no és forçosament tota coneguda— teniu la obligació de convence'ls que la vostra veritat és l'autèntica i no tractar-los a priori com a enemics. Si tot el grup vol veure més coses —encara que totes no siguin socialistes i sí dels vostres avantpassats— és que Xina té una història i uns monuments que no es poden passar per alt i que a tot el grup interessien.

—La historia de China empieza con la presidencia de Mao Tse Tung. Además para ir a Su Zoh habría que sacar otro permiso especial de viaje, combinar la comida allí, tendrán que pagar aparte este traslado especial, en fin, muchos inconvenientes.

La cosa es va acabar amb la claudicació xinesa i amb que el nostre grup de catalans i asturians va anar finalment a Su Zoh... Perquè de tossuts rai...

Però aquesta és una altra història que, si Déu vol, us explicarem un altre dia.

Eduard Padrós i de Palacios

LI TAO a Hangtzu disfruta amb les estimacions elogioses en boca del Dr. Lentini